

Posiedzenie Rady Ochrony Pracy 21 marca 2017 r.

Podsumowanie realizacji III etapu programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”

Rada Ochrony Pracy na posiedzeniu 21 marca 2017 r. w siedzibie Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego zapoznała się raportem z realizacji III etapu programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”, ustanowionego przez Radę Ministrów na lata 2014 – 2016. Ideę tego programu realizowanego od 2008 r. przedstawił sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, pełnomocnik organu nadzorującego program **Stanisław Szwed**. „Przedłożony raport ilustruje ogromny dorobek i wysiłek wielu osób zaangażowanych w realizację programu” – powiedział. Podkreślił, że problematyka bezpieczeństwa i ochrony pracy jest ważnym elementem w polityce państwa. Przypomniął, że od stycznia br. realizowana jest IV edycja programu, na realizację której przeznaczono ponad 100 mln zł. „To najlepszy dowód, iż przywiązujemy do niego dużą wagę” – zaznaczył. Zwrócił uwagę, że w czasie realizacji programu od 2008 r. do końca 2016 r. odnotowano wyraźną poprawę warunków pracy, m.in. zmniejszyła się wypadkowość, zwłaszcza gdy chodzi o wypadki śmiertelne. „Liczę, że kolejny etap programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” przyniesie dobre efekty” – mówił wiceszef MRPiPS. Podziękował osobom zaangażowanym w realizację projektu.

Wyniki realizacji III etapu programu zaprezentowała **prof. Danuta Koradecka** – dyrektor CIOP-PIB. Przypomniała, że głównym celem programu – koordynowanego przez CIOP-PIB – jest opracowanie innowacyjnych rozwiązań prawnych, organizacyjnych i technicznych, których wykorzystanie przyczyni się do znaczącego ograniczenia liczby osób zatrudnionych w warunkach narażenia na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz ograniczenia związanych z nimi wypadków przy pracy, chorób zawodowych i wynikających z tego strat ekonomicznych i społecznych.

Program składa się z dwóch części. Część A – realizacja zadań w zakresie służb państwowych - obejmuje grupy tematyczne: ustalanie normatywów w zakresie bhp, rozwój metod i narzędzie do zapobiegania i ograniczania ryzyka zawodowego w środowisku pracy, rozwój systemu badań maszyn i innych urządzeń technicznych, narzędzi oraz środków ochrony zbiorowej i indywidualnej, rozwój systemu edukacji, informacji i promocji w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, część B – badania naukowe i prace rozwojowe – obejmuje cztery grupy przedsięwzięć: rozwój i zachowanie zdolności do pracy, nowe i narastające

czynniki ryzyka związane z nowymi technologiami i procesami pracy, inżynieria materiałowa i zaawansowane technologie na rzecz bhp, kształtowanie kultury bezpieczeństwa.

W realizacji programu uczestniczyło 17 jednostek naukowych – uczelnie wyższe, instytuty badawcze i PAN oraz organy administracji rządowej, nadzoru i kontroli nad warunkami pracy. Szefowa CIOP-PIB poinformowała, że w latach 2014 – 2016 w części A podjęto realizację 99 zadań, a w części B – 75 projektów.

Wśród ważniejszych wyników osiągniętych w ramach realizacji III etapu programu prof. Koradecka wymieniła m.in. ustalanie najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych w środowisku pracy. Poinformowała, iż opracowano wartości normatywne dla 39 szkodliwych związków chemicznych i oprzyrządowano je w 44 metody oznaczania w środowisku pracy, co stworzyło pracodawcom możliwość monitorowania narażenia, a także zapobiegania jego negatywnym skutkom dla zdrowia pracowników.

Określono także narażenie zawodowe na szkodliwe czynniki fizyczne m.in. hałas.

Szefowa CIOP-PIB zaprezentowała także kilka innowacyjnych rozwiązań wypracowanych w ramach III etapu programu. M.in. system zdalnego monitoringu parametrów wibroakustycznych środowiska pracy z wykorzystaniem energii odnawialnej do jego zasilania, aktywną odzież z pamięcią kształtu do ochrony pracowników przed czynnikami gorącymi, nanostrukturalne powłoki zmniejszające wpływ promieniowania cieplnego na środki ochrony głowy i twarzy. „Rozwiązania te były nagradzane na krajowych i międzynarodowych konkursach i wystawach. Ponadto były podstawą 36 wniosków do Urzędu Patentowego” – podkreśliła prof. Koradecka. Zaznaczyła, że praktyczne zastosowanie wyników programu przyczyni się do zapewnienia odpowiednich standardów bezpieczeństwa i warunków pracy, a także zrównoważonego i długofalowego wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw, innowacyjności polskiej gospodarki oraz poprawy jakości pracy.

Szefowa CIOP-PIB mówiła także o upowszechnianiu rozwiązań wypracowanych w ramach programu. Działania upowszechniające (m.in. organizowanie konferencji, seminariów, szkoleń, warsztatów i konkursów, a także prezentacji opracowanych rozwiązań podczas krajowych i międzynarodowych targów i wystaw) dotyczyły większości produktów programu wieloletniego. W ciągu trzech lat przeprowadzono ok. 220 przedsięwzięć upowszechniających, umożliwiających dotarcie z opracowanymi produktami bezpośrednio do ok. 145 tys. osób. Ponadto rozpowszechniono ponad 45 tys. egz. materiałów informacyjnych i promocyjnych w formie drukowanej i elektronicznej promujących

opracowane rozwiązania. Były też one upowszechniane na internetowych stronach tematycznych Instytutu.

Dyrektor CIOP-PIB zwróciła uwagę, że program sprzyja także rozwojowi naukowemu pracowników Instytutu. Poinformowała, że w ub. r. trzech jego pracowników obroniło prace doktorskie. Dyplomy doktorskie wręczyli wiceminister rodziny, pracy i polityki społecznej **Stanisław Szwed**, przewodniczący Rady Ochrony Pracy **pos. Janusz Śniadek** oraz przewodniczący Rady Naukowej CIOP-PIB **prof. Leon Gradoń**.

Uczestnicy posiedzenia wysoko ocenili realizację III etapu programu „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”. Zwracali uwagę na powiązanie w programie badań naukowych z potrzebami społecznymi. Wskazywali na rolę koordynatora (CIOP-PIB) w zintegrowaniu środowisk naukowych z różnych dziedzin wiedzy, co umożliwiło interdyscyplinarne podejście do złożonej problematyki ochrony człowieka w środowisku pracy. Podkreślali, że wielokierunkowa tematyka badań prowadzonych w III etapie programu przyczynia się zarówno do poprawy organizacji i wyposażenia stanowisk pracy, jak również ma ogromny wpływ na poprawę warunków i bezpieczeństwa pracy oraz ograniczania ryzyka powstawania wypadków przy pracy. Uznali za uzasadnione kontynuowanie programu w latach 2017 – 2019 – IV etap, w którym wykorzystany zostanie potencjał zintegrowanych przez koordynatora zespołów naukowych oraz nowych laboratoriów badawczych (Tech-Safe-Bio). Podsumowując dyskusję przewodniczący Rady Ochrony Pracy poseł **Janusz Śniadek** przypomniał, że w Pałacu Prezydenckim odbyło się uroczyste rozstrzygnięcie kolejnego etapu konkursu „Pracodawca przyjazny pracownikom”. Zwrócił uwagę, że ta uroczystość oraz podsumowanie realizacji III etapu programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” mają jeden wspólny mianownik – budowanie najszerzej rozumianego poczucia bezpieczeństwa pracowników. „To budzi nadzieję, że intensywnie zmierzamy w tym kierunku. Wyrażam z tego powodu wielką satysfakcję i radość” – powiedział poseł Śniadek.

Stanowisko w sprawie realizacji III etapu programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” Rada przyjmie na następnym posiedzeniu.

Rada przyjęła stanowisko w sprawie chorób zawodowych i związanych z pracą. Zwróciła w nim uwagę m.in. na podstawowe wyzwania w zakresie profilaktyki chorób zawodowych i związanych z pracą. Uznała za uzasadnione rozszerzenie standardów opieki profilaktycznej poza zadania z zakresu orzecznictwa o zdolności do pracy przez wykorzystywanie obowiązkowych badań profilaktycznych do wykrywania powszechnie występujących chorób, takich jak: nadciśnienie tętnicze, cukrzyca. Zdaniem Rady, wskazane jest, aby w ramach

badan wstepnych, a w uzasadnionych przypadkach takze okresowych, diagnozowac zmiany wynikajace z narażenia na czynniki zagrożeń specyficzne dla określonych środowisk pracy (np. czynniki biologiczne u pracowników leśnych – borelioza). Rada zwraca również uwagę na usprawnienie współpracy jednostek podstawowych służby medycyny pracy z pracodawcami, szczególnie w zakresie wizytowania zakładów i stanowisk pracy przez lekarzy medycyny pracy.